Fundusz Górnośląski SA

Województwo Śląskie

Województwo Śląskie
Europejski Region Przedsiębiorczości 2021-2022

InterSilesia

Analiza rynkowa

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita Polska

Śląskie.

Unia Europejska
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

ANALIZA RYNKU

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ

*Przedmiotem niniejszego opracowania jest kompleksowa analiza rynków zagranicznych pozostających w zasięgu oddziaływania projektu InterSilesia - „Modelowanie działalności eksportowej przedsiębiorstw z sektora MŚP działających na terenie województwa śląskiego" *.*

*Projekt realizuje **Fundusz Górnośląski S.A.** w partnerstwie z Województwem Śląskim. FGSA jest kluczową organizacją otoczenia biznesu w województwie śląskim, która aktywnie uczestniczy w realizacji polityki rozwoju regionu, tworzy warunki wykorzystywania środków krajowych i europejskich na rzecz jego rozwoju, inicjuje i angażuje się w projekty partnerskie zorientowane na wspieranie innowacyjnych procesów, organizuje usługi doradcze i szkoleniowe dla MŚP. Spółka posiada potencjał kadrowy w postaci specjalistów oraz solidną sieć współpracy w ramach realizacji przedsięwzięć finansowanych ze środków instytucji samorządowych i europejskich.*

*Wykonawcą analiz jest **INVESTIN sp. z o.o.** - Zespół Ekspertów i Analityków INVESTIN realizuje doradztwo strategiczne, prorozwojowe i proinnowacyjne dla przedsiębiorstw, instytutów naukowych, uczelni wyższych, Centrów B+R, JST, spółek skarbu państwa, a także osób fizycznych i innowatorów. INVESTIN świadczy usługi o najwyższym standardzie, wyróżniając się:*

- *Akredytacją Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii jako Instytucja Otoczenia Biznesu (Centrum Innowacji),*
- *Akredytacją Samorządu Województwa Mazowieckiego jako Mazowieckiej Instytucji Otoczenia Biznesu (Centrum Innowacji),*
- *Akredytacją Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w zakresie świadczenia usług doradczych i szkoleniowych w ramach Bazy Usług Rozwojowych (BUR),*
- *Certyfikatem wdrożenia Standardu Usług Szkoleniowo-Rozwojowych SUS 2.0 (międzynarodowy certyfikat jakości).*

**Projekt współfinansowany przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa III Konkurencyjność MŚP, Działanie 3.5 Umiędzynarodowienie gospodarki regionu, Poddziałanie 3.5.2 Modelowanie działalności eksportowej MŚP.*

SPIS TREŚCI

1. Podstawowe informacje na temat wybranego rynku 3
1.1. Położenie geograficzne i uwarunkowania klimatyczne 3
1.3. Warunki wjazdu 5
1.4. System walutowy 5
2. Uwarunkowania ekonomiczne 6
2.1. Gospodarka Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w liczbach 6
2.2. Infrastruktura i transport 7
2.3. Współpraca międzynarodowa 7
2.4. Branże z dużym potencjałem rozwoju 8
2.5. Popyt i zapotrzebowanie na wybrane produkty 10
3. Współpraca między Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej a Polską .. 11
3.1. Uwarunkowania prawne 11
3.2. Zawarte umowy dwustronne i wielostronne 11
3.3. System celny 13
4. System prawno-podatkowy 14
5. Zachęty dla Inwestorów 15
6. Uwarunkowania kulturowe 16
6.1. Najskuteczniejsze metody marketingowe związane z działalnością na rynku UK 17
7. Rekomendacje dla przedsiębiorców w zakresie rozpoczęcia działalności eksportowej na rynku Zjednoczonego Królestwa 18
7.1. Podstawowe kontakty do instytucji wspierających przedsiębiorczość 18

1. PODSTAWOWE INFORMACJE NA TEMAT WYBRANEGO RYNKU

1.1. Położenie geograficzne i uwarunkowania klimatyczne

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej jest państwem położonym w północno - zachodniej Europie na Wyspach Brytyjskich. Państwo ma charakter unitarny z częściową decentralizacją władzy gdyż składa się z 4 krajów: Anglii, Szkocji, Walii oraz Irlandii Północnej, leżącej w północnej części wyspy Irlandia. Na wyspie tej znajduje się także jedyna granica lądowa UK z innym państwem – Irlandią. Powierzchnia całkowita kraju wynosi 241 930 km^2 [1]. Mówiąc o Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej należy wspomnieć, o tym, że w języku polskim takich słów, jak Wielka Brytania (*ang. Great Britain(GB)*), Zjednoczone Królestwo/ Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (*ang. The United Kingdom (UK)/ United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland*) oraz Wyspy Brytyjskie (*ang. The British Isles*) wykorzystuje się zamiennie traktując je jako synonimy. Jest to powszechny błąd wynikający z potoczności mowy i stosowania uogólnień a określenia te mają zasadnicze różnice. Zjednoczone królestwo jest państwem suwerennym, obejmującym Anglię, Szkocję, Walię i Irlandię Północną. Wielka Brytania jest wyspą położoną u północno-zachodnich wybrzeży Europy a także określeniem trzech krajów na niej leżących tj. Anglii, Walii i Szkocji. Z kolei Wyspy Brytyjskie są zbiorem ponad 6 000 wysp, z których największą jest Wielka Brytania[2].

Tabela 1. Różnica pomiędzy Zjednoczonym Królestwem, Wielką Brytania i Wyspami Brytyjskimi

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej	**Wielka Brytania**	**Wyspy Brytyjskie**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych historycznych o Zjednoczonym Królestwu Wielkiej Brytanii i Irlandii Południowej, Historic UK Ltd., https://www.historic-uk.com/, *(dostęp 13.05.2022r.)*

Zjednoczone Królestwo jest otoczone przez Morze Irlandzkie na zachodzie, Ocean Atlantyckina zachodzie i północy a Morze Północne na wschodzie i kanał La Manche na południu.

Kraj posiada także 14 terytoriów zamorskich, są to: Akrotiri i Dhekelia, Anguilla, Bermudy, Brytyjskie Terytorium Antarktyczne, Brytyjskie Terytorium Oceanu Indyjskiego, Brytyjskie Wyspy Dziewicze,

[1] The World Bank, https://data.worldbank.org/indicator/AG.LND.TOTL.K2?locations=GB, (dostęp 12.05.2022 r.)
[2] Historyczna Wielka Brytania, Wielka Brytania, Wielka Brytania, Wielka Brytania, Wyspy Brytyjskie, Anglia - jaka jest różnica? (historic-uk.com), (dostęp 12.05.2022 r.)

Falklandy, Georgia Południowa i Sandwich Południowy, Gibraltar, Kajmany, Montserrat, Pitcairn, Turks i Caicos oraz Wyspa Świętej Heleny, Wyspa Wniebowstąpienia i Tristan da Cunha. Pozostały one po Imperium Brytyjskim i nie stanowią części samego Zjednoczonego Królestwa.

Stolicą państwa jest Londyn, który jest jednym z wiodących światowych centrów handlowych, finansowych i kulturalnych. Inne duże miasta to Birmingham, Liverpool i Manchester w Anglii, Belfast i Londonderry w Irlandii Północnej, Edynburg i Glasgow w Szkocji oraz Swansea i Cardiff w Walii.[3]

Językiem urzędowym w całym Zjednoczonym Królestwie jest język angielski. Dodatkowo, w Walii i Szkocji językami urzędowymi są odpowiednio również walijski i szkocki.

Klimat w UK jest umiarkowany ciepły, morski na który największy wpływ wywiera wyspiarskie położenie kraju. Częste zderzenia tego ciepłego prądu z zimnym powietrzem znad Arktyki i Islandii powoduje powstanie silnych wiatrów oraz obfitych opadów deszczu.

1.2. Ustrój polityczny i podział administracyjny

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej jest monarchią konstytucyjną opartą na demokracji parlamentarnej. Państwo jest rządzone przez rząd w imieniu monarchy. Państwo nie posiada pisanej konstytucji a o ustroju stanowi ogół norm i zasad dotyczących sprawowania władzy.

Obecny monarcha brytyjski - królowa Elżbieta II, została koronowana w 1953 roku. Do niej należy mianowanie premiera, zwoływanie, przedłużanie działalności i rozwiązywanie parlamentu, powoływanie i dymisjonowanie ministrów, mianowanie sędziów, oficerów sił zbrojnych, gubernatorów, dyplomatów, biskupów, nadawanie tytułów książęcych i innych honorów oraz przyznawanie całkowitego lub częściowego prawa łaski. W sprawach międzynarodowych, monarcha ma prawo wypowiadać wojnę i zawierać pokój, podpisywać i ratyfikować umowy międzynarodowe, a także anektować lub cedować terytoria. Wielka Brytania i jej monarcha tworzą jednocześnie unię personalną z tzw. Wspólnotą Narodów (*ang. Commonwealth Realm*). Władca brytyjski jest równocześnie monarchą 16 suwerennych Państw (m.in. Australii, Kanady, Nowej Zelandii).Członkowie Wspólnoty Narodów posiadają całkowitą zdolność do działań prawnych, mogą samodzielnie prowadzić politykę zagraniczną i wewnętrzną. Kraje te mogą przynależeć do różnych układów wojskowych a nieraz prowadzą przeciwstawną politykę zagraniczną. Elementami łączącymi kraje Commonwealth są bliskie więzy ekonomiczne, przynależność do strefy funta szterlinga (za wyjątkiem Kanady), preferencje taryfowe a także wspólny system prawny oparty na common law.

Władza ustawodawcza należy do Monarchy i dwuizbowego parlamentu. Izby Gmin (*ang. House of Commons*), która jest izbą niższą Parlamentu i liczy 650 członków oraz Izby Lordów (*ang. House of Lords*), która z kolei jest wyższą izbą Parlamentu i liczy ponad 1170 członków. Członkowie Parlamentu (*ang. Members of Parliament - MPs*) działają zgodnie z prawem zwyczajowym, tradycjami i obyczajami. Parlament ma prawo do przyjmowania, zmieniania lub anulowania ustaw, a także kontrolowania polityki i wydatków rządu oraz zatwierdzania środków do dalszej pracy rządu[4].

Władza wykonawcza należy do Rządu, pod przewodnictwem premiera (Prime Minister of Her Majesty's Government). Od 2019 r. premierem rządu jest wieloletni członek Partii Konserwatywnej, Boris Johnson.

[3] https://www.britannica.com/place/United-Kingdom, (dostęp 21.04.2022 r.)
[4] Opracowanie Bydgoskiej Agencji Rozwoju Regionalnego (dostęp 22.0.2022 r.)

Państwo nie posiada jednolitego systemu prawnego a poszczególne kraje wchodzące w skład Królestwa mają różnie skonstruowane systemy sądownictwa [5] . Jednak ogólnie rzecz biorąc, sądownictwem zajmują się sądy okręgowe (*ang. County Courts*), rozpatrywaniem odwołań od decyzji o imigracji, ubezpieczeniach społecznych, alimentach, podatkach oraz gruntach zajmują się Trybunały (*ang. Tribunals*). Sprawami związanymi z majątkiem, spółkami podatkowymi oraz upadłością zajmuje się Wydział Kanclerski (*ang. Chancery Division*), wchodzący w skład Wysokiego Trybunału (*ang. High Court*). Odwołaniami od orzeczeń sądów okręgowych w sprawach dotyczących upadłości i gruntów zajmuje się Sąd Wydziałowy (*ang. Divisional Court*), który też wchodzi w skład Wysokiego Trybunału. Jest też Sąd Apelacyjny (*ang. Court of Appeal*), który zajmuje się instancją odwoławczą od orzeczeń Wysokiego Trybunału, trybunałów oraz niektórych spraw przekazanych przez sądy okręgowe. Odwołania od orzeczeń Sądu Apelacyjnego, a w wyjątkowych okolicznościach także od orzeczeń Wysokiego Trybunału, trafiają do Izby Lordów brytyjskiego Parlamentu[6].

1.3. Warunki wjazdu

Od 1 października 2021 r. obywatele Polski, którzy zamierzają wjechać na terytorium kraju obowiązani są posiadać ważny dokument podróży (paszport), paszport tymczasowy lub dowód osobisty. Jedyne wymaganie dotyczące ważności dokumentu podróży - dokument musi być ważny na cały okres pobytu.

Przyjazd bezwizowy jest możliwy dla stałych mieszkańców lub osób, które przyjeżdżają w celu turystycznym lub wizyty. Po 1 stycznia 2021 r. osoby, które chcą podjąć pracę w UK lub przyjeżdżają w celach zawodowych powyżej 6 miesięcy bądź w celu podjęcia nauki muszą posiadać wizę przed przyjazdem.

Ostrzeżenia dot. COVID-19:

Od dnia 18 marca 2022 r. zostały zniesione wszelkie ograniczenia w podróżowaniu, w tym obowiązek testowania niezależnie od statusu szczepień, legitymowanie się certyfikatami szczepienia, kwarantannę, etc. W sensie prawnym na terytorium Państwa nie obowiązują żadne restrykcje, ograniczenia, limity dotyczące, na przykład, noszenia maseczek w miejscach publicznych[7].

1.4. System walutowy

Oficjalną jednostką monetarną w Zjednoczonym Królestwie jest funt szterling, jego symbol międzynarodowy to GBP. Walutę tę oznacza się także symbolem £. Każdy funt dzieli się na 100 pensów. W obiegu są monety o wartości 1p, 2 p, 5 p, 10 p, 20 p, 50 p, £1 oraz £2, a także banknoty o wartości £5, £10, £20 i £50 (£1 i £100 tylko w Szkocji)[8].

[5] Oficjalna strona internetowa Unii Europejskiej https://e-justice.europa.eu/content_judicial_systems_in_member_states-16-ew-maximizeMS-pl.do?member=1, (dostęp 22.04.2022 r.)
[6] Ministerstwo spraw zagranicznych, https://www.gov.pl/web/wielkabrytania/informator-ekonomiczny, (dostęp 22.04.2022 r.)
[7] Serwis Rzeczypospolitej Polskiej gov.pl https://www.gov.pl/web/dyplomacja/wielka-brytania (dostęp 19.04.2022 r.)
[8] Strona internetowa Ministerstwa Spraw Zagranicznych, https://www.gov.pl/web/wielkabrytania/informator-ekonomiczny, dostęp (19.04.2022 r.)

Wykres 1. Kurs funta szterlinga wg NBP.

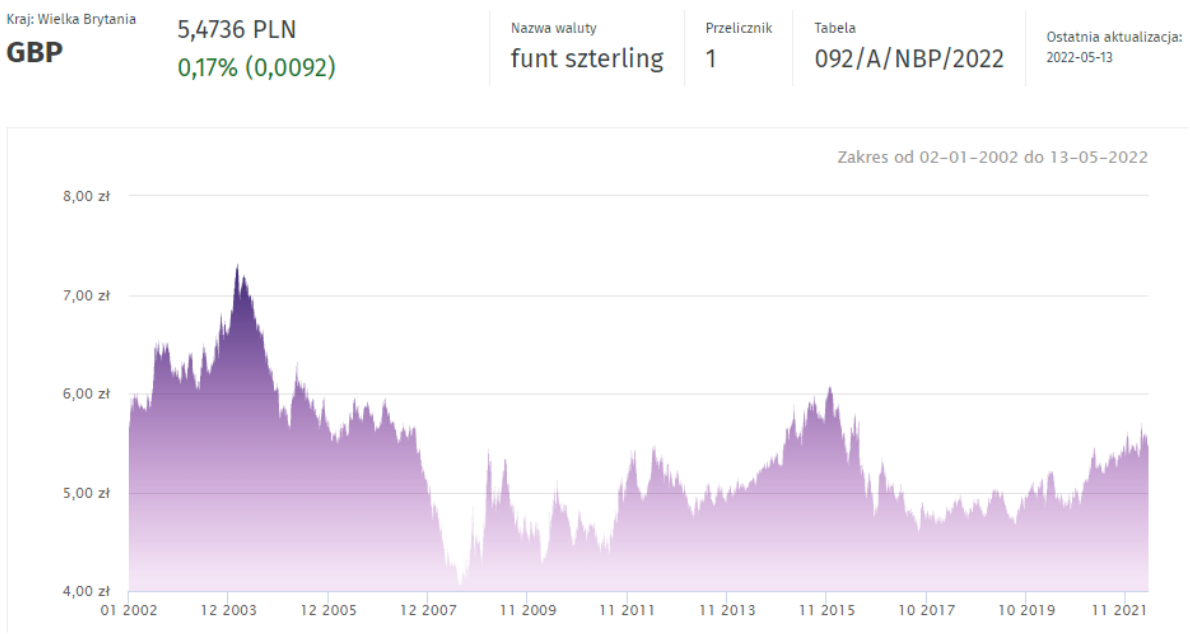

Źródło: wnp.pl

2. UWARUNKOWANIA EKONOMICZNE

2.1. Gospodarka Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w liczbach

Państwo ma bardzo rozwiniętą i międzynarodową gospodarkę https://www.britannica.com/topic/market - drugą pod względem wielkości PKB w Europie (po Niemczech) i piątą na świecie. W wyniku wyjścia państwa z jednolitego rynku UE doszło do istotnych niekorzystnych zmian z punktu widzenia rozwoju handlu, w tym wzrostu biurokracji i wzrostu kosztów (dodatkowe opłaty, w tym celne, gdy dany produkt nie spełnia wymogów w zakresie reguł pochodzenia zawartych w TCA, za wydanie świadectwa zdrowia czy też obowiązek płacenia z góry podatku VAT jako warunek uzyskania odprawy celnej, etc)[9].

Od początku pandemii działalność gospodarcza odnotowała znaczący spadek. W 2020 roku PKB Królestwa spadł o 9,9% w porównaniu z wynikiem osiągniętym na koniec 2019 roku. Zarówno stopa inflacji jak i poziom bezrobocia wzrosły, wynosząc odpowiednio 5,1%[10] oraz 4,3%[11]. Jednak, warto zaznaczyć, że odmrożenie gospodarki oraz postępy w programie szczepień sprawiły, że prognozy wzrostu gospodarczego na lata 2021-2022 dla gospodarki są bardzo optymistyczne.

Największy udział w PKB w 2019 r. miał sektor usług (80,2%), z czego szczególne znaczenie miały usługi finansowe, ubezpieczeniowe i biznesowe. Przemysł (w tym budownictwo) i rolnictwo są mniej istotne dla gospodarki Królestwa i stanowią odpowiednio 19,2% i 0,6% w strukturze PKB. Mimo dużej nadwyżki w sektorze usług, kraj posiada strukturalny deficyt handlowy[11].

[9] https://www.gov.pl/web/wielkabrytania/informator-ekonomiczny, (dostęp 20.04.2022 r.) [10] Stan na listopad 2021 roku
[11] https://santandertrade.com/pl/portal/analiza-rynkow/wielka-brytania/handel-zagraniczny-w-liczbach, (dostęp 21.04.2022 r.)

Wykres 2. Wartość eksportu i importu w 2020 r.

WARTOŚĆ EKSPORTU TOWARÓW:

404 681 mln USD

WARTOŚĆ EKSPORTU USŁUG:

338 804 mln USD

WARTOŚĆ IMPORTU TOWARÓW:

634 742 mln USD

WARTOŚĆ IMPORTU USŁUG:

338 804 mln USD

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Massachusetts Institute of Technology (MIT Media Lab)

Na poziomie krajowym Zjednoczone Królestwo eksportuje też do Stanów Zjednoczonych (14,1%), Niemiec (10,5%), Irlandii (7%), Holandii (6,4%) i Francji (6%); natomiast głównymi dostawcami Wielkiej Brytanii są Chiny (11,9%), Niemcy (9,7%), Stany Zjednoczone (9,2%), Holandia (7,3%) i Francja (4,7%).

Kluczowe dla rozwoju gospodarki państwa jest również utrzymanie pozycji mocarstwa naukowego i technologicznego. UK posiada wysoko rozbudowany ekosystem innowacyjny, który składa się z uniwersytetów i instytutów badawczych, znajdujących się stale w czołówce światowych rankingów, agencji rządowych, jak i pozarządowych wspierających rozwój i komercjalizację badań naukowych.

2.2. Infrastruktura i transport

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej ma jedną z najbardziej rozwiniętych i rozbudowanych infrastruktur na świecie. Ze względu na położenie geograficzne kraju, rolę przejść granicznych pełnią lotniska i porty morskie. Państwo posiada ponad 40 lotnisk. Największą narodową linią lotniczą w kraju jest British Airways. Na terytorium państwa znajduje się ponad 100 portów. Jednymi z najbardziej ruchliwych portów (na całym świecie) są Londyn, Glasgow, Manchester i Portsmouth. Inne duże porty to Aberdeen, Belfast, Cardiff, Dover, Falmouth, Hull, Leith, Liverpool, Peterhead, Scapa Flow, Tees i Tyne. Porty w Wielkiej Brytanii obsługują rocznie około 4,08 mln ton ładunków.

Sieć kolejowa, jak i drogowa jest jedną z najlepiej rozwiniętych w Europie. W kraju obowiązuje ruch lewostronny. UK ma około 3 303 km dróg ekspresowych. Sieć kolejowa składa się z 33 tys. kilometrów torów, z czego 4 928 km są zelektryfikowane.

Pod kanałem La Manche zbudowany jest 35-kilometrowy (22-milowy) tunel, aby umożliwić połączenia między Zjednoczonym Królestwem a Francją i resztą Europy[12].

2.3. Współpraca międzynarodowa

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej jest jednym z głównych graczy w handlu międzynarodowym, ma podpisane umowy handlowe z 69 państwami i jedną umowę z Unią Europejską.

Kraj jest członkiem kluczowych organizacji o charakterze gospodarczym, m.in.:G-5, G-8, G-10, G-20 [13].

[12] https://www.gov.pl/web/wielkabrytania/informator-ekonomiczny
[13] https://santandertrade.com/pl/portal/analiza-rynkow/wielka-brytania/handel-zagraniczny-w-liczbach (dostęp 21.04.2022 r.)

Poniżej przedstawiono wykaz organizacji międzynarodowych oraz międzynarodowe porozumienia handlowe, których członkiem jest Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

Tabela 3. Wykaz organizacji międzynarodowych, których członkiem jest Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

Nazwa organizacji	Skrót	Rok przystąpienia
Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju	IBRD	1945
Międzynarodowe Stowarzyszenie Rozwoju	IDA	1960
Międzynarodowa Korporacja Finansowa	IFC	1956
Wielostronna Agencja Gwarancji Inwestycyjnych	MIGA	1988
Międzynarodowe Centrum Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych	ICSD	1967
Azjatycki Bank Rozwoju	ADB	1966
Europejska Agencja Kosmiczna	ESA	1980
Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu	EFTA	1961
Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej	IAEA	1957
Międzynarodowa Organizacja Pracy	ILO	1919
Międzynarodowy Fundusz Walutowy	IMF	1976
Międzynarodowy Trybunał Karny	ICC	1909
Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie	OSCE	bd
Organizacja Narodów Zjednoczonych	ONZ	1945
Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego	NATO	1949
Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju	OECD	1961
Rada Europy	CoE	1949
Światowa Organizacja Handlu	WTO	1995
Commonwealth	-	1931
Interpol	-	1956

Źródło: Opracowanie własne

2.4. Branże z dużym potencjałem rozwoju

Za przyszłościowe dla rozwoju UK a potencjalnie interesujące polskich przedsiębiorców, uznać należy branże[14]:

Branża	Uzasadnienie
Lotnictwo i kosmonautyka *Systemy bezzałogowe (drony), przemysł kosmiczny, helikoptery oraz technologie lub usługi związane z obszarami aerodynamik (np.projektowanie skrzydeł), napędu (np. łopaty wirnika, zespół silnika), struktur lotniczych (np. montaż kadłuba i skrzydeł) oraz zaawansowane systemów (np. awionika, podwozie).*	Przemysł lotniczy w Wielkiej Brytanii jest drugim co do wielkości na świecie, za amerykańskim. W 2020 r. łączny obrót cywilnego lotnictwa cywilnego w Wielkiej Brytanii wyniósł ponad 34,8 miliarda dolarów, a sektor ten miał około 16% udziału w rynku globalnym. W Wielkiej Brytanii działa ponad 3000 firm z branży lotniczej, a sektor lotniczy ma największą liczbę MŚP w Europie, zapewniając bezpośrednio i pośrednio ponad 282 000 miejsc pracy.
Rolno-spożywcza *Produkty przetworzone (zdrowa żywność, główny nurt spożywczy, przekąski), suszone i przetworzone owoce (żurawina, wiśnie suszone, suszone śliwki, rodzynki, dzikie jagody), orzechy, ryby i owoc morza, świeże owoce i warzywa, mięso, napoje (piwo rzemieślnicze,alkohole wysokoprocentowe, wino, produkty niskoalkoholowe), składniki żywności.*	Państwo importuje około 40 % całkowitej spożywanej żywności i jest uzależniona zarówno od importu, jak i sektora rolnego, aby wyżywić się i napędzać wzrost gospodarczy. Jedzenie lokalne i sezonowe jest zgodne z wartościami gospodarstw domowych o średnich i wysokich dochodach, ale niewielu jest skłonnych kupować szparagi lub truskawki tylko w sezonie, lub kupuje wołowinę lub jagnięcinę, które kosztują znacznie więcej tylko dlatego, że są brytyjskie. Geografia, klimat i rosnąca, stosunkowo bogata populacja Wielkiej Brytanii sprawiają, że zawsze będzie ona znaczącym importerem, zwłaszcza świeżych produktów.
Technologii finansowych (FinTech)	Sektor technologii finansowej (FinTech) rewolucjonizuje branżę usług finansowych, upraszczając transakcje, zmniejszając koszty, umożliwiając innowacje, wzmacniając pozycję klientów i zwiększając bezpieczeństwo. Wielka Brytania jest trzecim co do wielkości kierunkiem inwestycji FinTech, po Stanach Zjednoczonych i Chinach. Sektor FinTech w Wielkiej Brytanii składa się z ponad 1600 firm, a przewiduje się, że do 2030 r. liczba ta podwoi się. Szacuje się, że sektor ten wnosi do brytyjskiej gospodarki 9,18 miliarda dolarów (7 miliardów funtów) i ponad 60 000 miejsc pracy.
Technologii medycznych *Technologie cyfrowe, sprzętu diagnostycznego,dentystycznego, ortopedycznego i wysokiej jakości produktów do pielęgnacji ran.*	Sektor technologii medycznej w Wielkiej Brytanii generuje roczny obrót w wysokości około 30 miliardów dolarów. Największy nabywca technologii medycznej, finansowana ze środków publicznych Narodowa Służba Zdrowia (NHS), odpowiada za około 85% opieki zdrowotnej w kraju.
Technologii komunikacji informacyjnej (ICT)	Wielka Brytania jest największym rynkiem ICT w Europie, oferującym duże możliwości w zakresie cyberbezpieczeństwa, 5G/telekomunikacji, sztucznej inteligencji i SaaS/chmury. Większość brytyjskich

[14] Na podstawie oficjalnej strony Administracji Hadlu Międzynarodowego USA, https://www.trade.gov/country-commercial-guides/united-kingdom-aerospace-and-defense?navcard=11148, (dostęp: 20.04.2022 r.)

Cyberbezpieczeństwo, 5G, Oprogramowanie, SaaS i usługi w chmurze, IOT, inteligentne miasta	przedsiębiorstw zdaje sobie sprawę z wartości inwestowania w ICT w celu przyspieszenia swojej produktywności i wzrostu.

2.5. Popyt i zapotrzebowanie na wybrane produkty

W 2020 r. gospodarka Królestwa zajęła 5 miejsce na świecie pod względem wielkości PKB a 11 w eksporcie ogółem oraz 4 w imporcie ogółem. Kraj plasuje się na 24 miejscu pod względem PKB per capita oraz 13 miejscu wśród najbardziej złożonych gospodarek (według wskaźnika złożoności gospodarczej (ECI)).

W 2021 roku największe wartości importu, dotyczyły branży samochodowej, urządzeń elektronicznych, olejów mineralnych, produktów farmaceutycznych, maszyn biurowych, sprzętu elektronicznego, telekomunikacji, mebli oraz mięsa i przetworów mięsnych (od 1 stycznia br. handel towarami z branży spożywczej jest utrudniony)[15], odnotowano również duży wzrost importu w branży odzieżowej[16]. Zjednoczone Królestwo generuje także duże zapotrzebowanie na sprzęt AGD, środki ochrony osobistej, lekarstwa, suplementy oraz na materiały budowlane (drewno, stal, pokrycia dachowe, okna, drzwi).

Do przedstawienia dynamiki wzrostu importu wykorzystana została baza danych Obserwatorium ekonomicznej złożoności (*Massachusetts Institute of Technology*)[17]

Tabela 4. Największe % zmiany wartości importu

Kategoria produktów	Zmiana % w latach 2017-2020	Wartość importu w 2020 roku
Tekstylia, odzież, artykuły włókiennicze	**+150%**	11,6 mld USD
Metale i kamienie szlachetne oraz biżuteria	**+92,5%**	104 mld USD
Produkty chemiczne	**+49,5%**	7,31 mld USD
Sztuka, przedmioty kolekcjonerskie i antyki	**+38,5%**	2,79 mld USD
Zboża	**+25,8%**	1,75 mld USD
Zabawki i gry	**+12,8%**	6,76 mld USD

Źródło: Opracowanie własne

[15] https://www.paih.gov.pl/rynki_zagraniczne/Wielka_Brytania (dostęp 21.04.2022 r.)
[16] https://www.paih.gov.pl/rynki_zagraniczne/Wielka_Brytania (dostęp 21.04.2022 r.)
[17] Strona internetowa Obserwatorium ekonomicznej złożoności, https://oec.world/en/home-a, (dostęp 20.04.2022)

3. WSPÓŁPRACA MIĘDZY ZJEDNOCZONYM KRÓLESTWEM WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ A POLSKĄ

Polskę i UK łączą bliskie stosunki ekonomiczne i handlowe. Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej jest trzecim najważniejszym partnerem handlowym Polski.

Wymiana handlowa jest ważną częścią współpracy polsko-brytyjskiej, ale kraje współpracują też w obszarach innowacji, gospodarki cyfrowej, nowych technologii w finansach, wsparcia sektora usług, wymiany naukowej pomiędzy polskimi i brytyjskimi uczelniami na polu badań i rozwoju oraz w wymianie doświadczeń we wspieraniu małych i średnich przedsiębiorstw. Współpraca również ma miejsce w sektorze energetycznym, szczególnie w odniesieniu do bezpieczeństwa energetycznego, rozwoju energetyki jądrowej i poszukiwania węglowodorów niekonwencjonalnych.

Ponadto UK stała się drugim największym zagranicznym rynkiem zbytu dla polskich towarów i usług. Obecnie, około 60 tysięcy firm zostało założonych przez Polaków na Wyspach Brytyjskich. Polska stała się także ważnym odbiorcą bezpośrednich inwestycji zagranicznych (FDI) brytyjskich przedsiębiorstw których wartość szacuje się na ponad 10 miliardów euro, co czyni z Zjednoczonego Królestwa szóstego największego inwestora w Polsce[18].

3.1. Uwarunkowania prawne

Najbardziej rozpowszechnione formy prowadzenia działalności w UK:

Jednoosobowa działalność gospodarcza	Spółki partnerskie *(ang. Partnership);*	Spółka partnerska z ograniczoną odpowiedzialnością *(ang. Limited liability partnership)*	Spółki korporacyjne/kapitałowe	Oddziały spółek zagranicznych

W zależności od rodzaju działalności przedsiębiorcy, będą podlegać dodatkowym regulacjom. W zakresie między innymi bezpieczeństwa i higieny pracy(konieczne może być zarejestrowanie w *Health & Safety Executive*), prawa przeciwpożarowego (zwłaszcza w przypadku prowadzenia hotelu, domu opieki dla ludzi starszych, itp.), nieruchomości (jeśli planowane są zmiany w strukturze budynku, w którym wykonywana będzie działalność lub maszyny i urządzenia instalowane będą na terenie posesji), własności intelektualnej, konkurencji czy też ochrony danych osobowych (jeśli działalność wymaga przechowywania informacji o osobach, może zaistnieć potrzeba rejestracji w *Information Commissioner's Office*).

3.2. Zawarte umowy dwustronne i wielostronne

Tabela 5. Umowy dwustronne pomiędzy Rzecząpospolitą Polską a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej od 1 stycznia 1923 roku.

1.	
Tytuł umowy:	Traktat handlowy i nawigacyjny między RP a Zjednoczonym Królestwem.
Data podpisania:	26.11.1923
Data wejścia w życie:	01.07.1924
2.	

[18] Ministerstwo Spraw Zagranicznych, https://www.gov.pl/web/wielkabrytania/relacje-dwustronne, (dostęp 21.04.2022 r.)

Tytuł umowy:	Konwencja między Prezydentem RP a Jego Królewską Mością odnośnie do Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii w przedmiocie postępowania w sprawach cywilnych i handlowych.
Data podpisania:	26.08.1931
Data wejścia w życie:	30.06.1932
3.	
Tytuł umowy:	Konwencja między Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej a Jego Królewską Mością Królem Wielkiej Brytanii, Irlandii i Brytyjskich Dominiów Zamorskich, Cesarzem Indii, o wzajemnym uznawaniu świadectw rejestracyjnych i innych krajowych dokumentów, dotyczących pomiaru tonażu statków handlowych
Data podpisania:	16.04.1934
Data wejścia w życie:	20.04.1935
4.	
Tytuł umowy:	Umowa między Rządem PRL a Rządem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii o cywilnej komunikacji lotniczej.
Data podpisania:	02.07.1960
Data wejścia w życie:	25.10.1960
5.	
Tytuł umowy:	Konwencja konsularna między PRL a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii.
Data podpisania:	23.02.1967
Data wejścia w życie:	13.08.1971
6.	
Tytuł umowy:	Konwencja między Rządem PRL a Rządem Zjednoczonego Królestwa Wlk. Brytanii i Północnej Irlandii o świadczeniach zdrowotnych.
Data podpisania:	21.07.1967
Data wejścia w życie:	26.12.1969
7.	
Tytuł umowy:	Umowa o współpracy w dziedzinie nauk stosowanych i techniki pomiędzy Rządem PRL a Rządem Zjednoczonego Królestwa Wlk. Brytanii i Północnej Irlandii.
Data podpisania:	10.10.1967
Data wejścia w życie:	29.03.1968
8.	
Tytuł umowy:	Umowa między Rządem PRL a Rządem Zjedn. Królestwa Wlk. Brytanii i Północnej Irlandii o międzynarodowych przewozach drogowych
Data podpisania:	26.09.1975
Data wejścia w życie:	06.05.1976
9.	
Tytuł umowy:	Protokół zmieniający Konwencję Konsularną między PRL a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii, sporządzoną w Londynie dnia 23 lutego 1967 r.
Data podpisania:	16.12.1976
Data wejścia w życie:	23.09.1978
10.	

Tytuł umowy:	Konwencja między Rządem PRL a Rządem Zjednoczonego KrólestwaWielkiej Brytanii i Północnej Irlandii o współpracy w dziedzinie kultury, oświaty i nauki.
Data podpisania:	07.11.1978
Data wejścia w życie:	10.08.1979
11.	
Tytuł umowy:	Memorandum między Rządem RP a Rządem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej dotyczące planu międzynarodowej obserwacji naukowej prowadzonej przez Komisję do Spraw Zachowania Żywych Zasobów Morskich Antarktyki.
Data podpisania:	28.05.2003
Data wejścia w życie:	28.05.2003
12.	
Tytuł umowy:	Konwencja między RP a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobieżenia uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i zysków majątkowych.
Data podpisania:	20.07.2006
Data wejścia w życie:	27.12.2006
13.	
Tytuł umowy:	Umowa między Rządem RP a Rządem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej o wzajemnej ochronie informacji niejawnych.
Data podpisania:	18.08.2006
Data wejścia w życie:	01.08.2007
14.	
Tytuł umowy:	Umowa między Rządem RP a Rządem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej o zmianie Umowy między Rządem RP a Rządem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej o wzajemnej ochronie informacji niejawnych, podpisanej w Warszawie dnia 18 sierpnia 2006 roku
Data podpisania:	15.02.2017
Data wejścia w życie:	01.04.2017
15.	
Tytuł umowy:	Traktat między RP a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej o współpracy w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa
Data podpisania:	21.12.2017
Data wejścia w życie:	04.07.2018

Źródło: Opracowanie własne Baza Traktatowa RP

3.3. System celny

Po opuszczaniu unii celnej i wspólnego rynku UE, Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej jest traktowane jako kraj trzeci.

Od 1 stycznia 2021 r. towary eksportowane z UK lub importowane do kraju muszą zostać objęte procedurą celną. Przedsiębiorcy są zobowiązani m. in. do dopełnienia standardowych formalności

celnych, w tym do uzyskania numeru EORI, składania zgłoszeń i deklaracji celnych oraz regulowania należności celnych i podatkowych (VAT i akcyza)[19].

Wszystkie produkty eksportowane z UE do Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej muszą spełniać wymagania określone w brytyjskich przepisach i normach. Wszystkie produkty przywożone z UK do Unii Europejskiej będą musiały być zgodne z przepisami i normami unijnymi oraz będą podlegać wszelkim stosownym kontrolom celem przestrzegania uregulowań dotyczących bezpieczeństwa, zdrowia, środowiska oraz innych celów polityki publicznej[20].

Zgodnie z postanowieniami zawartymi w umowie TCA, wszystkie towary eksportowane do UK, spełniające określone warunki pochodzenia, nie są obciążane stawkami celnymi[21].

4. SYSTEM PRAWNO-PODATKOWY

Rok podatkowy w UK zaczyna się 6 kwietnia, a kończy 5 kwietnia roku następnego[22]. Głównymi obciążeniami podatkowymi w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej istotnymi z punktu widzenia tematyki opracowania są:

Tabela 6. Najważniejsze dla przedsiębiorcy elementy systemu podatkowego

IT - podatek dochodowy od osób fizycznych (*ang. Income Tax* (odpowiednik PIT)	Podatki i składki na ubezpieczenie społeczne płaci pracodawca w imieniu pracownika. Jeżeli roczny dochód pracownika nie przekracza kwoty niepodlegającej opodatkowaniu, nadpłacona kwota może zostać zwrócona. Kwota wolna od podatku (stawka w skali roku) obecnie wynosi 12 500 £. Następnie należy płacić 20% (12 570 £ - 50 270£) , 40% (50 271 £ - 150 000 £) oraz 45% (powyżej 150 000£)
CT – podatek dochodowy od osób prawnych *(ang. Corporation Tax)* (odpowiednik CIT)	19%
CGT – podatek od dochodów kapitałowych *(ang. Capital Gain Tax)*	10% (dla dochodu powyżej 12 500 £ rocznie).
VAT	• **20% -** stawka podstawowa dotycząca większości towarów lub usług. • **5% -** stawka dotyczy niektórych towarów lub usług np. energii dla gospodarstw domowych, instalacji i urządzeń dla energii i ciepła, fotelików dziecięcych, ubrań ochronnych, urządzeń grzewczych. • **0% -** towary i usługi objęte zerową stawką to m.in. żywność, napoje, żywność dla zwierząt, gry, wypoczynek, kultura, większość usług budowlanych, usługi transportowe, książki, ubranka dziecięce, urządzenia dla starszych lub niepełnosprawnych, usługi turystyczne, samoloty, statki, usługi drukarskie.

[19] Publikacja PAIH, https://publikacje.paih.gov.pl/rynki_zagraniczne/BREXIT_-_Pytania_i_odpowiedzi/, (dostęp 20.04.2022 r.)
[20] Prezentacja Bydgoskiej Agencji Rozwoju Regionalnego „Eksport w Europie", p.16-17 (dostęp 22.04.2022 r.)
[21] Więcej informacji o Brexit i warunkach pochodzenia towarów, https://www.paih.gov.pl/rynki_zagraniczne/Wielka_Brytania/brexit
[22] Serwis powroty.gov.pl https://powroty.gov.pl/podatki-w-wielkiej-brytanii-8488 (dostęp 20.04.2022 r.)

	• **Zwolnienia z VAT –** dotyczy niektórych usług finansowych, ubezpieczeniowych, gier losowych i hazardowych, loterii, biletów do muzeum, antyków, usług edukacyjnych i zdrowotnych.
Cło *(ang. customs duty)*	• **Brak opłat -** Towary nie akcyzowe o wartości 135 £ lub mniejszej. • **2,5% (na niektóre towary stawka może być niższa) -** Towary o wartości powyżej 135 £ ale nie przekraczające 630 £. • **Towary o wartości 630 GBP –** stawki są zróżnicowane i zależą od rodzaju towaru i jego pochodzenia. Szczegółowe informacje warto sprawdzić na stronie: https://www.gov.uk/goods-sent-from-abroad/tax-and-duty

Źródło: Opracowanie własne na podstawie oficjalnej strony rządowej gov.uk

5. ZACHĘTY DLA INWESTORÓW

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oferuje solidne, przyjazne dla biznesu środowisko do niezawodnej ekspansji, handlu i inwestycji. Kraj ma dojrzały rynek konsumencki, o wysokich wydatkach, otwartą i liberalną gospodarkę, światowej klasy talenty oraz przyjazne dla biznesu środowisko regulacyjne. Język, środowisko finansowania, jasno określone przepisy i strefa czasowa sprawiają, że UK jest jednym z najłatwiejszych rynków do założenia, skalowania i rozwijania firmy. Inwestorzy uzyskują dostęp do rynku obejmującego ponad 60 milionów ludzi, różnorodnych dostawców i partnerów, a także korzystają z szeregu programów pomagających rozwijać się firmom o różnej formie i wielkości, w tym przeznaczanych na inwestycje infrastrukturalne w wysokości 100 miliardów funtów. Zgodnie z najnowszym rankingiem Doing Business 2020[23] Zjednoczone Królestwo zajęło miejsce 8 na 190 ocenianych krajów. Oceny w ramach poszczególnych kategorii zaprezentowane zostały poniżej:

Wykres 3. Profil ekonomiczny Zjednoczonego Królestwa

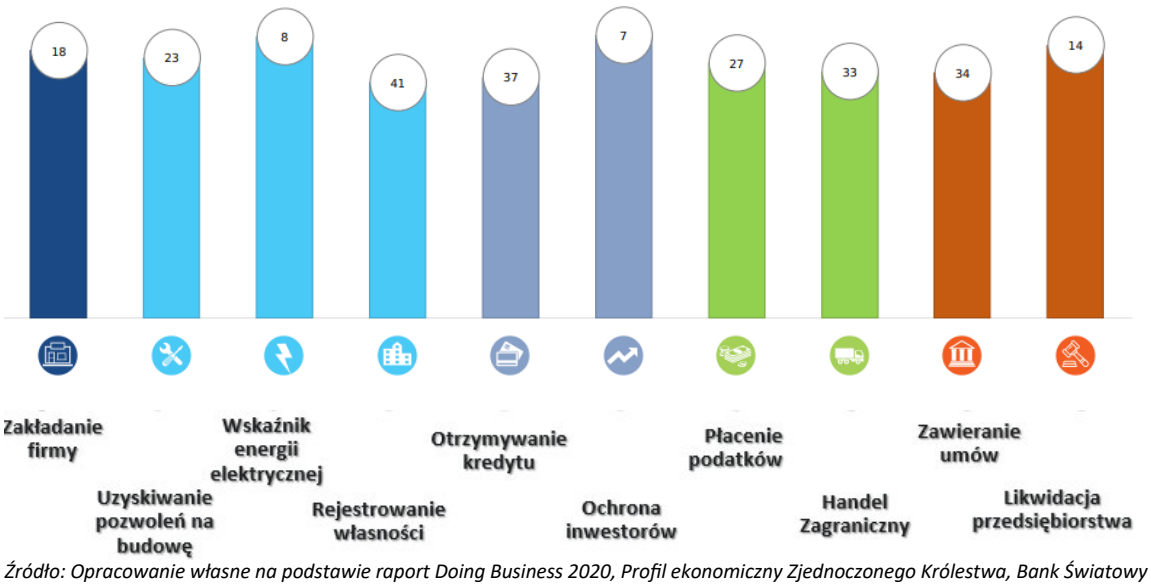

Źródło: Opracowanie własne na podstawie raport Doing Business 2020, Profil ekonomiczny Zjednoczonego Królestwa, Bank Światowy

[23] Raport Doing Business 2020, Profil ekonomiczny Zjednoczonego Królestwa, Bank Światowy, 2020, dostęp (16.05.2020)

Do najważniejszych elementów stanowiących zachęty do inwestycji w UK zaliczyć można[24]:

Rynek pracy z dużą ilością najwyższej klasy specjalistów (trzeci kraj na świecie pod względem przyciągania globalnych talentów, obecność 4 z 10 najlepszych uniwersytetów w Europie);

8 tzw. Freeports – w strefach tych można importować towary z uproszczoną dokumentacją celną i bez płacenia taryf celnych, skorzystać z szerokiego pakietu ulg podatkowych, usprawnionego procesu planowania oraz wsparcia rządowego w celu promowania regeneracji i innowacji.

Zestaw programów venture capital które oferują hojne ulgi podatkowe dla inwestorów, (cztery programy venture capital to: Enterprise Investment Scheme (EIS), Seed Enterprise Investment Scheme (SEIS), Ulga podatkowa z tytułu inwestycji społecznych (SITR), Fundusz venture capital (VCT));

Szereg ulg podatkowych dla firm i inwestorów;

Sprawiedliwy system podatkowy;

Konkurencyjne koszta pracy – niższe niż we Włoszech, Francji czy Niemczech;

Najniższe stawki podatku od osób prawnych w całej grupie G7;

Elastyczne prawo pracy;

Najbardziej konkurencyjny stawki podatkowe w UE. Dodatkowo przedsiębiorstwa mogą uzyskać ulgi podatkowe na działalność B+R (nawet do 230%);

6. UWARUNKOWANIA KULTUROWE

Gestykulacja i mowa ciała: Brytyjczycy rzadko przerywają partnerom oraz raczej nie podnoszą głosu. Podczas rozmowy nie zawsze patrzą na drugą osobę. Patrzenie prosto w oczy może zostać przez nich zinterpretowane jako zachowanie niegrzeczne i natarczywe. Nie przesadzają też z gestami w trakcie rozmów.

Ubiór: Na większość spotkań należy ubierać się bardzo tradycyjnie (mężczyźni: ciemny garnitur, dobrej jakości, koszula, gładka lub w delikatne pasy, elegancki krawat, w niezbyt jaskrawych kolorach i dobrze wyczyszczone buty), kobiety mogą sobie pozwolić na strój bardziej kolorowy, ale nie powinien być zbyt kwiecisty.

Spotkania: Ważna jest punktualność, terminy wizyt ustala z co najmniej 2–3-tygodniowym wyprzedzeniem. Przychodzi się idealnie na czas. Ostatecznie można się spóźnić dziesięć minut, ale nie przychodzi się 10 minut przed.

[24] Przedsiębiorstwa zainteresowane rozpoczęciem działalności na terytorium Zjednoczonego Królestwa powinny sprawdzić stronę: https://www.great.gov.uk/international/investment/ , (dostęp 16.05.2022)

Wielu Brytyjczyków przedpołudniem i popołudniu urządza sobie przerwę na herbatę. Warto uwzględniać to przy ustalaniu terminu spotkania.

Negocjacje: Negocjacje są prowadzone najczęściej w języku angielskim. Rozmowy zwykle zaczynają się i kończą rozmową towarzyską, a część merytoryczna jest prowadzona z wielką kulturą. Brytyjczycy są bardziej zainteresowani wynikami krótkoterminowymi, nie odleglejszą przyszłością. Na ogół nie okazują uczuć czy emocji, są bardzo opanowani, bezpośredni oraz z łatwością mówią „nie". Warto też zaznaczyć, iż w swojej ofercie wyjściowej mogą zawrzeć szeroki margines bezpieczeństwa, tak by pozostało pole do istotnych ustępstw w trakcie negocjacji.

Przywitanie: Powszechnym powitaniem, zarówno w biznesie, jak i podczas wizyt domowych, jest lekki uścisk dłoni. W przeciwieństwie do wielu krajów na kontynencie, z zasady nie witają się rano z kolegami i nie żegnają po zakończeniu pracy przez podanie ręki. Klepanie po ramieniu na powitanie będzie uważane za niewłaściwe.

Inne: Brytyjczycy wysoko cenią dane przez siebie słowo i tego samego oczekują od zagranicznego partnera. Dlatego ustne ustalenia traktowane są jako wiążące, co potwierdza się następnie pisemnym uzgodnieniem. Tylko duże umowy wymagają zastosowania procedur prawnych.

Jeśli chodzi o prezenty, dawanie upominków nie jest powszechnie przyjętym elementem protokołu w kontaktach biznesowych. Zamiast wręczania upominków, lepiej zaprosić gospodarza do restauracji lub na jakieś wydarzenie/imprezę.

Brytyjczycy lubią rozmawiać na temat zwierząt i ogrodów; bezpiecznymi tematami rozmów są również: pogoda, sport, muzyka, dzieci, samochody, domy, posiadłości.

6.1. Najskuteczniejsze metody marketingowe związane z działalnością na rynku UK

W zakresie działań cyfrowych na rynku Zjednoczonego Królestwa sprawdzą się działania podobne do tych które należy stosować w przypadku Polskich konsumentów - połączenie działań reklamowych z pozycjonowaniem. Zwracać należy uwagę na tworzenie marki, szybkość strony internetowej, budowanie własnych baz danych oraz zintegrowanie analiz i danych do planów marketingowych[25]. Dodatkowo zgodnie z najnowszymi badaniami[26] do skutecznych działań dla rynku UK wyznacza się:

- **Zwiększenie obsługi klienta dzięki sztucznej inteligencji** – zintegrowanie dwóch taktyk marketingowych polegających na dostarczaniu klientom odpowiednich ofert we właściwym czasie oraz zapewnienie doskonałej obsługi posprzedażowej.

- **Podnoszenie doświadczenia hybrydowego** – łączenie najlepszych doświadczeń fizycznych i cyfrowych oraz umieszczenia człowieka na pierwszym planie. Kluczowe staje się więc personalizacja, umiejętność zdobycia-analizy-wykorzystania szybkiej informacji zwrotnej i spójność doświadczenia.

[25] Agencja marketingu cyfrowego w Wielkiej Brytanii https://www.generateuk.co.uk/galvanize/the-top-marketing-trends-for-2022/, (dostęp 22.04.2022 r.)

[26] 2022 Global Marketing Trends został opracowany na podanie przeprowadzonych wywiadów z ponad 1 tys. respondentów reprezentujących kadrę kierowniczą przedsiębiorstw oraz 11,5 tys. konsumentów na 5 rynkach (USA, UK, Holandii, Francji i Japonii), Deloitte Insights, 2022 Global Marketing Trends, (dostęp 16.05.2022)

- **Projektowanie doświadczenia danych zorientowanego na człowieka** – konsumenci coraz częściej sprzeciwiają się udostępnianiu swoich danych oraz czynnościom takim jakg e o - lokalizacja, nasłuchiwanie urządzeń i rekomendacje stron trzecich oparte na plikach cookie. Rozwiązaniem jest budowa relacji poprzez kanały mediów społecznościowych celem przekazania klientom korzyści z wykorzystania przez organizacje tych danych.

- **Cel –** Wiele organizacji powinno na nowo zdefiniować, poza finansowe cele istnienia - od dostarczania produktów po zaangażowanie pracowników czy wsparcie danej społeczności.

7. REKOMENDACJE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW W ZAKRESIE ROZPOCZĘCIA DZIAŁALNOŚCI EKSPORTOWEJ NA RYNKU ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA

7.1. Podstawowe kontakty do instytucji wspierających przedsiębiorczość

Tabela 7. Wykaz najważniejszych kontaktów.

1. Ambasada RP w Londynie	
Witryna internetowa:	https://www.gov.pl/web/wielkabrytania/ambasada-rp-w-londynie
E-mail:	londyn@msz.gov.pl
Telefon:	+44 (0) 207 2913 520
2. Wydział Konsularny Ambasady RP w Londynie	
Witryna internetowa:	https://secure.e-konsulat.gov.pl/
E-mail:	londyn.konsulat@msz.gov.pl
Telefon:	+44 (0) 207 8228 900
3. Konsulat Generalny RP w Belfaście	
Witryna internetowa:	https://www.gov.pl/web/wielkabrytania/konsulat-generalny-rp-w-belfascie
E-mail:	belfast.kg.sekretariat@msz.gov.pl
Telefon:	+44 28 96209500
4. Konsul Generalny w Edynburgu	
Witryna internetowa:	https://www.gov.pl/web/wielkabrytania/konsulat-generalny-rp-w-edynburgu
E-mail:	edinburgh@msz.gov.pl
Telefon:	+44 131 5520301
5. Konsulat Generalny RP w Manchesterze	
Witryna internetowa:	https://www.gov.pl/web/wielkabrytania/konsulat-generalny-rp-w-manchesterze
E-mail:	manchester@msz.gov.pl
Telefon:	+44 161 245 4130
6. UK Trade & Investment	
Witryna internetowa:	www.uktradeinvest.gov.uk
E-mail:	julie.fenn@uktradeinvesment.gov.uk
Telefon:	(004420) 72158000
7. Wales Trade International	
Witryna internetowa:	www.walestrade.com

E-mail:	exports@wales.gsi.gov.uk
Telefon:	(00442920) 801046
8. British Chambers of Commerce	
Witryna internetowa:	www.britishchambers.org.uk
E-mail:	info@britishchambers.org.uk
Telefon:	(020) 7565 2000
9. Birmingham Chamber of Commerce & Industry	
Witryna internetowa:	www.birmingham-chamber.com
E-mail:	info@birmingham-chamber.com
Telefon:	(0121) 455 0268
10. Bristol Chamber of Commerce & Initiative	
Witryna internetowa:	www.business-in-the-west.org.uk
E-mail:	enquires@bcci.westec.co.uk
Telefon:	(0117) 973 7373